

Landschappen van Allure: mogelijke invulling	
Algemeen	
Naam voorstel	“Landschappen van Allure”: investeren, ondernemen en toeristisch beleven in De Maashorst, De Brabantse Wal en Het Groene Woud
Investeringsdomein	Natuur en Landschap
Omschrijving	De provinciale landschappen De Maashorst, De Brabantse Wal en Het Groene Woud zijn 3 Brabantse ‘toplocaties’ als het gaat om natuur en landschap in Brabant. Het programma ‘Landschappen van Allure’ richt zich op versterking van de biodiversiteit, het bodem- en watersysteem en de cultuurhistorie (planet) van de landschappen. Het verbindt de landschappen bovendien met het provinciaal beleid op het vlak van economie, infrastructuur (profit) en leefbaarheid (people). De 3 landschappen worden de komende 5 jaar versterkt. Drie landschappen in ontwikkeling geïnspireerd door de krachten van Brabant: innovatie en traditie: Het ontwerp Natuur- en landschapsoffensief is het beleidskader waarbinnen dit programma wordt uitgevoerd.
Wat is het beoogde resultaat?	• De natuurlijke basis van de landschappen is op orde: behoud en ontwikkeling van biodiversiteit (zoals in de ecologische hoofdstructuur) en bodem- en watersysteem. • Groene Agenda’s van de nieuwe programma’s voor economische en infrastructurele ontwikkelingen (Agrofood, Aviolanda, Langstraat en Brainport) zijn uitgevoerd. • Verbreding plattelandseconomie en daarmee verbetering leefbaarheid (landbouw met groen-blauwe diensten, recreatie, zorg, branding, energie, arrangementen etc.) is vormgegeven. • Recreatieve infrastructuur binnen de

	landschappen is gereed (o.a. recreatieve en groene poorten, routenetwerken) • De landschappen functioneren duurzaam en toekomstbestendig, mede met het oog op de verwachte klimaatverandering.
Doelstelling en (beoogd) maatschappelijke effect	• <u>Investeren</u>: De komende 5 jaar worden de 3 provinciale 'landschappen van allure' versterkt voor wat betreft bodem- en watersysteem en biodiversiteit (inclusief klimaatbestendige condities). • <u>Ondernemen</u>: De landschappen vormen een wervend vestigingsmilieu voor het bedrijfsleven in Brabant. Een vestigingsmilieu dat ten grondslag aan een sterke (industriële) kennis- en innovatieregio. De landschappen zelf zijn ook vitaal en toekomstbestendig. • <u>Beleven</u>: De Brabander kan recreëren in de drie typisch Brabantse landschappen. De inzet heeft een grote meerwaarde voor het toeristisch-recreatieve bedrijfsleven.
Relatie met Agenda van Brabant	
Inhoudelijke focus	Met het programma wordt invulling gegeven aan 3 van de 9 provinciale gebiedsontwikkelingen uit de Structuurvisie Ruimtelijke Ontwikkeling. De inhoudelijke focus ligt daarbij op: 1. <u>Basis van de landschappen versterken</u> Dit betekent onder andere investeren in het: - Inrichten van natuurgebieden en verbindingzones (inclusief water- en bodemsysteem). - Ontsnippering infrastructuur - Saneren en verplaatsen van glastuinbouw en intensieve veehouderij waar nodig. - Behoud en herstel van cultuurhistorische structuren en elementen 2. <u>Groene Programma's van de integrale gebiedsopgaven</u> De landschappen moeten functioneren als groene contramal voor grootschalige ruimtelijk-economische ontwikkelingen (de integrale gebiedsopgaven Aviolanda, Brainport, Oostelijke Langstraat en Agrofood Peelhorst).

	Topkwaliteiten in deze landschappen tot stand brengen, nieuwe economische ontwikkelingen dragen sterk bij aan die topkwaliteiten. Kenmerkend voor deze landschappen zijn mooie en beeldende groenrode (bedrijven) en groengrijze (wegen) projecten. Ontwikkelingen koppelen aan behoud en herstel van water en natuur en waardevolle structuren en elementen landschap en cultuurhistorie. <u>Self-supporting</u> Over 5 jaar kunnen de provinciale landschappen opereren binnen een duurzaam evenwicht van planet-people-profit. Daarom wordt nu ook extra geïnvesteerd in de plattelandseconomie en de recreatieve infrastructuur, en worden nieuwe (economische) dragers ontwikkeld.
Bijdrage aan inhoudelijke doelstellingen Agenda van Brabant	Verbetering van de kwaliteit en verscheidenheid van het woon- en leefmilieu in Brabant, draagt bij aan de versterking van het woon-, leef- en vestigingsklimaat van Noord-Brabant. Voorliggend programma geeft daarmee (mede) invulling aan de ambitie van de Agenda om de regio Noord-Brabant te ontwikkelen tot een topregio in kennis en innovatie. Er ligt een inhoudelijke relatie met de volgende doelen uit de Agenda: - robuuste en veerkrachtige natuur - efficiënt en robuust verkeers- en vervoersysteem - behoud en versterking Brabants Mozaïek - regionale identiteit - concurrerend vermogen van Brabant
Rol en toegevoegde waarde provincie (maken we daadwerkelijk het verschil?)	De provincie maakt vanuit haar rol van gebiedsautoriteit en opdrachtgever van de uitvoering het verschil bij het streven om de 3 landschappen de komende vijf jaar te versterken. De aard en omvang van de opgaven en de noodzakelijke investeringen (natuur en landschap, economie en infrastructuur) overstijgen het lokale niveau. De noodzaak van een bovenlokale regisseur bij deze opgaven is evident. <u>Investeren:</u> De provincie maakt het verschil door (1) budgetten beschikbaar te stellen; en (2) bijdragen door derden te genereren.

	<u>Regisseren</u>: De integrale opgave maakt de uitwerking complex en vraagt betrokkenheid van veel verschillende actoren. De provincie maakt het verschil door de uitvoering ervan te regisseren en de integraliteit van de uitvoering te bewaken. <u>Ontwikkelen</u>: Doelstelling is om de landschappen over 5 jaar in ecologisch maar ook in economisch en sociaal-cultureel verband goed te laten functioneren. De provincie maakt het verschil door samen met de regio, maar zo nodig ook zelf, te ontwikkelen.
Provinciaal belang	1. De 3 provinciale landschappen zijn in de Structuurvisie Ruimtelijke Ontwikkelingen als ‘prioritaire provinciale gebiedsontwikkelingen’ aangeduid. 2. Daarnaast zijn de landschappen prioritaire onderdelen binnen ander provinciaal beleid: de Cultuurhistorische Waardenkaart, het Natuur- en Landschapsoffensief en de MIRT-gebiedsagenda. 3. De inzet draagt bij aan een wervend vestigingsmilieu voor bedrijven en een hoogwaardige leefomgeving voor de kenniswerkers van de toekomst. De inzet heeft ook een grote toeristisch-recreatieve meerwaarde. 4. Het Programma draagt bij aan de beoogde transitie van de landbouw in Brabant: het geeft invulling aan de wens van een ‘groene’ innovatie binnen de landbouwsector als counterpart van de innovatie via intensivering en schaalvergroting (intensieve veehouderij, glastuinbouw). Daarmee loopt het programma vooruit op het EU-landbouwbeleid (GLB) dat in 2013 voorzien wordt. 5. De ontwikkeling van de landschappen past binnen de ambitie ‘Brabant Culturele Hoofdstad 2018’, daar waar het de relatie natuur-cultuur in het landschap betreft.
(Boven)regionaal karakter	De integrale gebiedsopgaven voor de 3 gebieden zijn allemaal bovenregionaal van karakter.
Afwegingskader en criteria	

Mate van synergie/integraliteit (met andere investeringsdomeinen investeringsstrategie)	Dit programma valt onder het investeringsdomein Natuur en landschap. Relatie met de domeinen: Kennis, Bereikbare regio, Leefklimaat en Brabants Mozaïek. Relatie met de programma's: <u>Energietransitie als kans voor innovatie en duurzaamheid:</u> - Investeren in de quality of life, en daarmee in het vestigingsklimaat voor hoogopgeleide kenniswerkers. - Transitie naar een 'vergroening' van de landbouwsector. <u>De Kunst van het Samen Leven (BrabantStad Culturele Hoofdstad):</u> Ontwikkeling van Het Groene Woud is onderdeel van de aanpak BrabantStad (stedendriehoek 's-Hertogenbosch-Tilburg-Breda). Relatie natuur-cultuur in het landschap. <u>Grootschalige cultuurhistorische complexen:</u> Synergie met de opgave voor deze landschappen. Verbinding biedt hiermee voor beide programma's kansen.
Wat is de relatie van het voorstel met het reguliere provinciale beleid?	Het programma van 'Landschappen van allure' onderscheidt zich van de reguliere beleidsuitvoering op de volgende punten: - Het programma beoogt een significante versnelling van de uitvoering van het reguliere beleid, bijv. voor EHS, EVZ's en groenblauwe diensten / particulier natuurbeheer. - Er is een nadrukkelijk focus van de inzet van provinciale middelen door te kiezen voor een pakket van samenhangende investeringen in een beperkt aantal gebieden, te weten de 3 provinciale landschappen. - Door te kiezen voor een vernieuwende vorm van financiering (landschapsfonds) zullen investeringen naar verwachting sneller en flexibeler tot resultaten kunnen leiden. Tevens krijgt de regio een regierol in – en daarmee meer verantwoordelijkheid voor – de uitvoering. - In tegenstelling tot het reguliere beleid vindt de uitvoering in samenhang met economische ontwikkelingen als Aviolanda en Brainport Eindhoven plaats.

Waarom dient het voorstel aanspraak te maken op de investeringsgelden (i.p.v. reguliere provinciale middelen)?	Samen met de regio's is de provincie gestart met de gebiedsgerichte en integrale aanpak van deze 3 provinciale landschappen: de basis is inhoudelijk en organisatorisch gelegd . Om deze aanpak tot een succes te maken, pakt de provincie nú door. Het versterken van de landschappen vraagt om een aantal grote, éénmalige investeringen over meerdere jaren op het gebied van natuur, landschap, infrastructuur en economische herstructurering. Binnen de huidige begroting ontbreekt het aan structurele uitvoeringsbudgetten om aan deze ambitie invulling te geven. De integrale insteek op het niveau van landschappen is nieuw beleid (actualisatie Natuur – en landschapoffensief 2010).
Wat is het beoogd structuurversterkend effect op een onderscheidende kwaliteit van Brabant?	Met de provinciale landschappen worden 3 groene 'topvoorzieningen' op het gebied van ruimtelijke kwaliteit in Brabant gerealiseerd. De drie landschappen hebben waarden en potenties met provinciale en nationale uitstraling. De landschappen bieden een wervend vestigingsmilieu voor het bedrijfsleven. Een vestigingsmilieu dat ten grondslag aan een sterke (industriële) kennis- en innovatieregio.
Wat is het beoogd maatschappelijk en financieel multiplier-effect?	<u>Maatschappelijk</u>: bijdrage aan verbetering biodiversiteit, leefbaarheid en beleving. Investeren in regionale identiteit en economisch perspectief voor de landbouw- en recreatiesector. De inzet draagt bij aan een wervend vestigingsmilieu voor bedrijven en een hoogwaardige leefomgeving voor de kenniswerkers van de toekomst. De inzet heeft een sterke toeristisch-recreatieve meerwaarde <u>Financieel</u>: Cofinanciering vanuit rijk, gemeenten en vanaf 2013 mogelijk ook de EU (GLB – Gemeenschappelijk Landbouw Beleid). Participatie vanuit het bedrijfsleven en recreatiesector. Medefinanciering vanuit rode ontwikkelingen
In hoeverre is sprake van duurzame investeringen (lange-termijn effecten) en investeringsrelaties? In hoeverre is sprake van	<u>Duurzaam</u>: Het betreft duurzame investeringen in behoud en ontwikkeling van biodiversiteit in de drie provinciale

een extra investeringsimpuls? (investeringen dienen niet in de plaats te komen van andere middelen, geen tekorten in lopende exploitatie opvullen)	landschappen. Daarnaast wordt er geïnvesteerd in daarbij passende economische dragers (recreatie en toerisme, landbouw, energie), die op termijn een solide basis voor de financiering van het beheer van de landschappen moeten bieden. <u>Impuls:</u> Het programma heeft nadrukkelijk het doel om een extra impuls aan de uitvoering te geven. Doelstelling is om in een periode van 5 jaar projecten te realiseren, welke nu niet mogelijk zijn.
Voor welk type financiële constructie wordt gekozen? (we subsidiëren niet, maar investeren bij voorkeur via (risicodragende) participatie, zoals bijvoorbeeld revolving funds, garantiefondsen, participatiefondsen, benefit sharing, PPS, etc.)	Landschapsfonds/streekrekening: een combinatie van een spaar- en investeringsfonds, waarin private en overheidsmiddelen gecombineerd worden, en er een multiplier op investeringen is. Voorbeeld hiervan is de streekrekening van Het Groene Woud. Het principe van de Kwaliteitsverbetering Landschap uit de Structuurvisie kan hierin een nadere invulling krijgen.
In hoeverre en op welke wijze sluit het voorstel aan op andere publieke (Regio, Rijk, Europa) en/of private agenda's?	Het programma sluit aan op de volgende agenda's: • Agenda Vitaal Platteland (LNV) • Nota Ruimte (VROM-LNV) • MIRT (V&W-VROM-LNV) • Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (EU) • Natura 2000 (EU) • Streekrekening 'Het Groene Woud' en "Maashorst" (regionaal, privaat)
Proces	
Wat is de voorgestelde aanpak/procedure/tijdslijn om het voorstel uit te voeren en welke 'mijlpalen' horen hierbij	Het beleidskader voor dit programma (de actualisatie Natuur- en Landschapsoffensief) komt ook in november 2010 ter bespreking in de Commissie Ruimte en Milieu. Voor de provinciale landschappen worden meerjaren-uitvoeringsprogramma's opgesteld. Uitvoering kan vanaf 2011. <u>Mijlpalen:</u> • Vaststellen op basis van de op te stellen uitvoeringsprogramma's.
Welke (publiek-private) partners zijn betrokken, wat is hun bijdrage en/of welke	• Rijksoverheid (LNV, VROM, V&W), gemeenten/B5 en waterschappen.

partnerschappen worden opgezet?	• Belangenorganisaties als ZLTO, natuurorganisaties, Brabants Particulier Grondbezit, agrarische natuurverenigingen, recreatiesector en Streekraden. • Bedrijfsleven • Reconstructiecommissies en Regionale Ruimtelijke Overleggen.
Welke drie onafhankelijk experts zouden kwaliteit, haalbaarheid en aanpak van het voorstel kunnen beoordelen?	• Landschap: Dirk Sijmons (Landschapsarchitect / voormalig Rijksadviseur Landschap) • Economie: Hans Huybers (voorzitter ZLTO) • Natuur: Kees Bastmeijer (hoogleraar Natuurbeschermings- en Waterrecht) • Recreatie: Han Pollman (voorzitter Vrijetijdshuis Noord-Brabant)
Wanneer is het project/programma klaar en wat is onze (financiële) 'exit-strategie' ?	Het programma richt zich op realisatie in de periode 2011-2016.